

ALLIBERAMENT

nº 4

juny 1969

===== PUNTS DE VISTA SOBRE EL FET NACIONAL =====

Molts lectors ens demanen que fixem la nostra posició entorn del fet nacional català. D'altres ens adrecen tot de preguntes que trasllueixen el mateix desig. Recollim precisament aquestes preguntes com a base de respostes que fixaran la nostra posició i bandejaran, alhora, alguns equívocs massa difosos. Les preguntes esmentades poden resumir-se en les següents: "Pensem en la realitat nacional catalana? Som nacionalistes? Som catalanistes? Preferim la qüestió social o la qüestió nacional? Volem algun gènere d'autodeterminació per a Catalunya?"

Contestarem pel mateix ordre.

Pensem en la realitat nacional catalana? La realitat nacional catalana és indubtable. Té una presència tangible al nostre voltant. No podem deixar de veure'ns-hi inscrits. Hi pensem, doncs. Hi pensem, és clar, des d'una perspectiva revolucionària. Aclarirem més avall què volem dir amb això.

Som nacionalistes? Cal, per entendre'ns, que ens acordem abans sobre el qualificat de "nacionalisme". Les definicions dels diccionaris semblen discrepants i poc útils. Una de nova s'arrisca a ser també imperfecta. De tota manera, la nostra idea del nacionalisme l'identifica amb una devoció per les coses portanyents a la nació pròpia, devoció que mou a idealitzar-les i a fer-ne l'objecte de reivindicacions incondicionals i irraonades. Donant-li aquest sentit, el nacionalisme ens sembla una ridiculesa. També el considerem un perill en la mesura que es torni agressiu respecte a una altra nació. No som nacionalistes, doncs. Recelem, a més, d'un adjectiu que ha servit de tapadora als interessos de la burgesia.

És clar que també veiem usat el qualificatiu de nacionalista, amb impropietat, per designar moviments polítics que es caracteritzen, entre moltes altres coses, per tenir una base nacional. La base nacional és un element natural, a assumir obligatòriament quan el moviment polític s'enfronta amb una opressió de base nacional forana; és a dir: amb un nacionalisme estrany, agressiu o imperialista. En aquests enfrontaments, el nacionalisme autèntic va a càrrec de l'imperialisme agressor. La defensa que provoca no és nacionalista, sinó senzillament nacional. En aquest sentit recte és usat el mot a l'expressió "front d'alliberament nacional", típica de les organitzacions revolucionàries antiimperialistes que es veuen obligades a començar la lluita expulsant l'imperialisme de la nació pròpia. Nacionals, i no nacionalistes, són els moviments revolucionaris de Cuba, del Vietnam o dels països que s'alliberen del colonialisme. De la mateixa manera és propi que el moviment revolucionari de Catalunya, condicionat d'entrada per la presència immediata de l'imperialisme espanyol, es manifesti com a nacional. Ha de conquerir-se encara una base sense la qual els neguits internacionals propis de l'esperit revolucionari caurien dins el verbalisme més estèril. És possible que la revolució catalana s'atregui així d'alguns, per una imprecisió de llenguatge casual o volguda, el qualificatiu de nacionalista. No cal donar-hi importància. Només convé que el qualificatiu, per inexacte, no ens l'apliquem nosaltres mateixos.

Som catalanistes? Tampoc no trobem definicions satisfactòries de "catalanisme" i "catalanista". La desorientació sobre el contingut dels mots ha estat sempre absoluta. Diuen catalanistes a Almirall, Torras i Bages, Cambó, Macià o Companys. Què relliga aquests personatges tan distants? Només un cert grau d'atenció, amb projecció variadíssima, sobre el fet nacional català? Aleshores catalanisme seria tota mena d'atenció política per aquell fet. El concepte aixoplugaria tot català que no estigués a sou de l'imperialisme. Ens temem que la vaguetat és encara més gran. El qualificatiu de catalanista és prodigat per sota del nivell polític. Molts

l'apliquen als qui tenen les targetes de visita o fan les lectures usuals en la llengua del país. ¿On s'és vist que això constitueixi un "isme"? El catalanisme apareix així com un concepte quasi indesxifrable. Segurament és aquesta la raó del seu arraconament progressiu als darrers anys. "Catalanisme" i "catalanista" són termes que cauen en desús. Per nosaltres, que reposin en pau.

Preferim la qüestió social o la qüestió nacional? La pregunta resulta, si ens la mirem bé, una mica cívica. Per a un reformista, que només aspira a canvis limitats de les estructures, potser té bon sentit. Els reformistes fan girar la qüestió social només entorn dels problemes sindicals, l'escala de salaris o les condicions de treball. Amb aquesta perspectiva es podria parlar d'alternatives entre qüestió social i qüestió nacional. Per a un revolucionari, en canvi, la qüestió social és un conjunt molt més vast i més complex: abasta tots els problemes, especialment d'estructura, que afecten una societat. Des d'aquest punt de vista, que és el nostre, l'anomenada qüestió nacional no és sinó una part de la qüestió social. Hi ha una relació entre la part i el tot, senzillament. L'atenció global és atreta pel tot, per la qüestió social. L'atenció concreta es projectarà tant com calgui sobre les diverses parts, amb inclusió del problema nacional.

En algunes societats el fet nacional no constitueix un veritable problema. En d'altres sí. Constitueix un problema molt complicat, i urgentíssim, quan apareix desencaixat de la línia pròpia i s'interfereix a molts altres problemes dels que integren la qüestió social. Veiem aleshores que el problema nacional ha vessat damunt els problemes de l'economia, de l'educació, de la representativitat, dels drets d'associació i expressió, o encara de molts altres. En aquests casos, cap dels problemes interferits no pot ser resolt, ni tan sols abordat correctament, sense despullar-lo abans de la interferència adulteradora. La interferència només serà evitada amb la supressió de les causes que l'han promoguda. Aquestes causes provenen d'un nacionalisme perturbador, sorgit del propi marc nacional o bé provinent d'un marc nacional aliè, que opera com a agressor imperialista.

A Catalunya hi ha hagut certes dosis de nacionalisme autòcton. Les reprovem. Representen ben poca cosa, en tot cas, al costat de les dosis de nacionalisme forà abocades a raig per l'imperialisme espanyol. Aquest és el que ha desencaixat el fet nacional català i l'ha batregat amb la major part dels problemes de la nostra societat. La qüestió nacional pateix, a Catalunya, un desbordament de proporcions tremendes, originat per l'acció directa del nacionalisme espanyol convertit aquí en imperialista. Tots els grans problemes, la major part de la qüestió social, pateixen un condicionament absolut per part de l'imperialisme espanyol.

La qüestió social no pot ser resolta ni enfocada amb correcció, ara i aquí, sense eliminar abans les interferències i l'imperialisme que les provoca. El nostre cas no és pas nou. És el de tot moviment revolucionari sorgit en una òrbita plenament mediatitzada per un imperialisme. Mentre Catalunya estigui subjecta a l'imperialisme espanyol, els revolucionaris catalans hauran d'actuar formats en un front d'alliberament nacional.

Deixem per a un altre article la pregunta sobre l'autodeterminació.

missatges

Pi: avisa els altres.

Gràcies pels donatius de J. O., d'Oriol, del Sastre (segon), del Veterà (segon), de Cor de Roure i amics, de la colla de Vicenc, dels qui els van donar a N.N.N. del qui era a l'estació i de Marta.

Gràcies també al qui reuñí 3.875.

No tots els galls canten de matinada. És un punt a tenir en compte.